

1/1/2025

Kjære medlemmer av regjeringens musikkutvalg!

La meg få lov til å presentere meg selv: Jeg heter Dániel Péter Biró og er professor i komposisjon ved Griegakademiet i Bergen.

Her er noen forslag til hvordan vi kan forbedre kulturen for samtidsmusikk i Norge. Jeg er en relativt ny innvandrer i dette landet, og kom til Norge i 2018. Jeg har bodd i Ungarn, Canada, USA, Tyskland, Sveits og Østerrike. Derfor vil mange av mine kommentarer være basert på internasjonal erfaring.

Første forslag: Ha et program for samtidsmusikk i skolen.

Jeg foreslår at det innføres et program for presentasjon av samtidsmusikk i norske barneskoler, ungdomsskoler og videregående skoler. Jeg foreslår at dette skal baseres på programmet Response: Ny musikk i skolen, initiert av Ensemble Modern i Frankfurt, Tyskland:

<https://www.hfmdk-frankfurt.de/thema/response>

Dette innebærer at en komponist og en utøver (fra, for eksempel, et samtidsmusikkensemble eller orkester) drar ut på skoler og lærer om og skaper ny musikk sammen med elevene. På denne måten kan samtidsmusikken bli kjent for nordmenn fra de er svært unge, og gi unge mennesker i landet nye kreative muligheter. Et slikt program kan støttes av kulturdirektoratet og kommunene.

Det andre forslaget: Flere muligheter for komponister

I Norge finnes det mange gode muligheter for komponister. Likevel forsømmer mange av de toneangivende institusjonene musikken til norske samtidskomponister og gjør ikke nok for å fremme arbeidet til nye, fremadstormende stemmer på komposisjonsfeltet. Derfor vil jeg foreslå at hvert orkester har en lesesesjon for unge komponister minst én gang i året, gjerne i samarbeid med institusjoner som Griegakademiet og Norges musikkhøgskole. I tillegg bør det være en regel at orkestrene spiller minst 25% samtidsmusikk, inkludert musikk av unge komponister, musikk av lokale komponister og musikk av norske komponister. Orkestrene bør også spille ett nytt norsk verk og ett verk fra orkesterrepertoaret fra de siste 50 årene i hver sesong. Orkestrenes bevilgninger bør være betinget av en slik programmering, og det bør bli lettere å få støtte til å bestille nye verk hos kulturdirektoratet. Slike programmeringsvedtak bør også gjelde for operahus.

Tredje forslag: Støtt nasjonale minoriteter

Det må bygges inn mer støtte til de nasjonale minoritetene i kulturinstitusjonene i Norge. Som nestleder i det jødiske samfunn i Bergen vet jeg at mange jødiske kunstnere blir valgt bort av norske kunstinstitusjoner – en type “cancel culture” eksisterer i dag for jødiske artister, musiker og komponister i Norge. Det må finnes et program for å motvirke denne trenden. Derfor foreslår jeg at borgere fra nasjonale minoriteter i Norge – også jøder – i større grad innlemmes i utvalg i Kulturdirektoratet, i orkesterstyrer, i kommunale kulturorganisasjoner og lignende. I Norge er det i dag et negativt syn på alt som har med jødisk kultur å gjøre. Det er behov for en bevissthetsendring i det norske samfunnet på dette området, og kulturprogrammer som feirer den jødiske samtidsmusikken, vil kunne bidra til å endre denne oppfatningen. I tillegg bør de ulike kirkemusikkfestivalene (Bergen kirkeautunnale, Oslo Internasjonale Kirkemusikkfestival) integrere noe musikk av jødiske og islamske komponister fra Norge for å skape en toleransekultur som bygger bro mellom de tre abrahamittiske trosretningene. Dette vil åpne for mer inkluderende musikalsk programmering som vil speile det eksisterende mangfoldet av musikalske uttrykk i dagens norske samfunn.

Fjerde anbefaling: Kravet om at musikkstudenter fra utenfor EU skal betale for studier må reverseres

Denne loven vil ha langsiktige konsekvenser for det kulturelle mangfoldet i Norge og å beholde Norge som en innovasjonsnasjon. Tyskerne foreslo en slik lov på 90-tallet og loven ble raskt endret kurs, ettersom de innså de negative økonomiske konsekvensene det ville få. Denne loven må reverseres umiddelbart.

Femte anbefaling: Det må være et utvalg for å forbedre musikkteori i videregående skoler

Musikkteori må styrkes i videregående skoler over hele landet. Jeg foreslår at det nedsettes et utvalg som skal vurdere metoder og utarbeide forbedringstiltak og utarbeide forslag til nasjonal finansiering for å bedre situasjonen.

Ta kontakt med meg hvis du har noen spørsmål.

Med vennlig hilsen

Dániel Péter Biró

--

Dr. Dániel Péter Biró
Professor i komposisjon
Griegakademiet - Institutt for musikk
Fakultet for kunst, musikk og design
Universitetet i Bergen
Lars Hilles gate 3
5015 Bergen, Norge
+47 55 58 39 71
dpbiro@uib.no
www.danielpeterbiro.no